

Haarlem

Gemeente Haarlem

Drs. J. Wienen
Burgemeester van Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Aan de commissie Bestuur

Datum 19 juni 2017
Ons kenmerk DVV/V&H/2017/284125
Contactpersoon M. Bekker
Doorkiesnummer 023-5113432
E-mail mbekker@haarlem.nl
Onderwerp Bewonersparticipatie: veiligheid, ook dat doen we samen

Geachte leden van de commissie Bestuur,

De gemeente Haarlem heeft de ambitie om Haarlemmers meer invloed te laten uitoefenen op hun eigen leefomgeving. Bewoners weten tenslotte wat er speelt in hun wijk en hebben rechtstreeks belang bij de aanpak van veiligheidsproblemen in hun leefomgeving. Betrokkenheid bij de aanpak kan tevens bijdragen aan een beter veiligheidsgevoel. Er zijn drie ontwikkelingen die goed aansluiten bij deze ambitie.

Ten eerste heeft de gemeenteraad van Haarlem op 10 november 2016 de *motie 'Veiligheid: ook dat doen we samen'* aangenomen. In deze motie constateert de gemeenteraad dat de prioriteiten voor de inzet van handhaving en politie in Haarlem (mede) worden bepaald in het jaarlijkse Actieprogramma Integrale Veiligheid en Handhaving, maar dat inwoners van Haarlem hier niet rechtstreeks invloed op hebben. De gemeenteraad heeft het college van B&W daarom verzocht om voor de zomer van 2017 een voorstel voor te leggen over de wijze waarop Haarlemmers invloed kunnen uitoefenen op de prioriteiten voor handhaving en politie in hun wijk, naar het voorbeeld van 'Buurt Bestuurt' in Rotterdam. In deze Rotterdamse werkwijze bepalen bewoners en professionals samen welke problemen in de buurt met prioriteit moeten worden aangepakt. De bewoners geven aan wat de problemen zijn en de professionals geven aan wat zij kunnen doen om die problemen op te lossen. Ook wordt gekeken naar wat bewoners zelf kunnen doen. Een buurtcomité stelt gezamenlijk een top 3 van problemen op. De monitoring vindt plaats door middel van enquêtes huis-aan-huis; een 0-meting en eindmeting na een paar maanden. Voor een goede werking mag de buurt niet te groot zijn en is maatwerk vereist, want de problemen kunnen per straat verschillen.

Ten tweede hebben bewoners in 2016 hun veiligheidsgevoel kenbaar gemaakt in het *landelijke onderzoek Veiligheidsmonitor* waaraan meer dan 2000 Haarlemmers hebben deelgenomen. In dit uitgebreide onderzoek is de veiligheidsbeleving van bewoners op verschillende aspecten gemeten en zijn er gedetailleerde gegevens op

Haarlem

2

wijkniveau beschikbaar gesteld. Een aantal aspecten die zijn gemeten zijn: hoe men de leefbaarheid van de buurt beoordeelt, in hoeverre men overlast ervaart in eigen buurt en of men tevreden is over het functioneren van de gemeente en politie. De respondentengroep vormt een representatief beeld van de Haarlemse bevolking waardoor de gegevens een goed beeld geven van de veiligheidsbeleving in Haarlem. Het rapport van de Veiligheidsmonitor 2016 is als bijlage toegevoegd.

Ten derde is er op 19 mei 2016 een *toezegging* (kenmerk 2016/244558) gedaan aan de Commissie Bestuur over het organiseren van een miniconferentie over het thema subjectieve veiligheid omdat het veiligheidsgevoel door andere elementen beïnvloed wordt dan alleen door de aanpak van objectieve veiligheidsproblemen.

Omdat de uitkomsten van de metingen van veiligheidsbeleving, de motie en toezegging elkaar aanvullen en versterken, doe ik u middels deze brief een voorstel om te komen tot meer invloed voor Haarlemmers op de eigen leefomgeving en concreet de prioritering van het Actieprogramma Veiligheid en Handhaving. In het navolgende wordt eerst geschetst hoe nu al wordt samengewerkt met bewoners om veiligheid- en leefbaarheidsproblemen in de wijk aan te pakken. Daarna worden drie concrete acties voorgesteld, gevolgd door de communicatiestrategie.

De verbinding tussen de gemeente, politie en bewoners nu

Er is sprake van een nauwe verbinding tussen bewoners, gemeente en politie. Dit is van grote waarde voor de aanpak van veiligheid- en leefbaarheidsproblemen in de wijk. Deze verbinding is zichtbaar in de werkwijze van handhaving en de politie.

1. Samenwerking op wijkniveau

In het Actieprogramma Integrale Veiligheid en Handhaving 2016 en 2017 is reeds uitvoering gegeven aan de wens van de gemeente om bewoners actief te betrekken bij de aanpak van veiligheid- en leefbaarheidsproblemen in de wijk. Om die reden werken de handhavers sinds vorig jaar ook wijkgericht, waarbij maatwerk op wijkniveau het uitgangspunt is. Elke wijk heeft een eigen (wijk)handhaver en er wordt gewerkt met coördinatoren en projectmedewerkers die gekoppeld zijn aan een stadsdeel. Volgens dit concept wordt bij de politie al jaren gewerkt in de vorm van wijkagenten. Deze manier van werken heeft tot doel om dichterbij de bewoners te staan, daadwerkelijk te weten wat er in een wijk speelt en daar op te kunnen inspringen in samenwerking mét de bewoners.

Verder wordt er in de wijken nauw samengewerkt met bewoners die vertegenwoordigd zijn in wijkraden en/of andere (overleg)structuren. Regelmatig sluiten medewerkers van Veiligheid en Handhaving en/of de wijkagent aan bij wijkraadsvergaderingen om te horen wat er speelt. Er wordt informatie uitgewisseld om de bewoners beter van dienst te kunnen zijn en gezamenlijk problemen aan te pakken.

Dit voorjaar is het Actieprogramma Integrale Veiligheid en Handhaving 2017 in alle wijkraden gepresenteerd. Wijkbewoners hebben dit plan positief ontvangen en soms ook specifieke wensen op straat/buurniveau meegegeven, welke worden opgepakt.

Haarlem

3

Tot slot worden er in wijken regelmatig wijkschouws gedaan, waarbij bewoners, politie, medewerker veiligheid en handhaving, Spaarnelanden, de gebiedsbeheerder en woningbouwverenigingen samen een ronde door de wijk maken om de veiligheid in de fysieke ruimte te verbeteren.

2. Informatiegestuurd werken

Door handhaving wordt sinds een aantal jaren informatiegestuurd gewerkt. De politie doet dit al langer. Dit houdt in dat de inzet en acties worden bepaald op basis van analyse van overlastmeldingen en criminaliteit en de resultaten van de Veiligheidsmonitor en het jaarlijkse Omnibusonderzoek, aangevuld met constatering op straat. Dit totale veiligheidsbeeld, bepaalt uiteindelijk op welk moment op welke locatie wordt ingezet.

3. Jaarlijkse gezamenlijke prioriteitenbepaling

Elk jaar wordt het veiligheidsbeeld in samenwerking met de politie bekeken in de zogenaamde gebiedsscans. Hierbij worden de cijfers van politie en handhaving aangevuld met 'straatkennis' van professionals als wijkagenten en gebiedsmedewerkers. Op basis hiervan worden gezamenlijk de prioriteiten voor het volgende jaar bepaald en opgenomen in het jaarlijkse actieprogramma.

Acties om bewoners actief te betrekken bij de aanpak van veiligheid- en leefbaarheidsproblemen in de wijk

Zoals hiervoor geschetst, is de verbinding tussen bewoners, gemeente en politie reeds aanwezig en hiermee hebben de bewoners indirect al invloed op de inzet van handhaving en politie in de wijken. Om de invloed van de bewoners op de prioritering van handhaving in het Actieprogramma van Veiligheid en Handhaving te vergroten, worden de volgende initiatieven voorgesteld, waarbij aansluiting is gezocht bij bestaande goedwerkende initiatieven:

1. Gebruik van het Digitaal Participatieplatform en Loting

Twee middelen om met een representatieve groep van bewoners in gesprek te komen worden ingezet:

Digitaal participatieplatform: de gemeente Haarlem heeft, in het kader van bewonersparticipatie, een participatieplatform gecreëerd op de website van de gemeente. Via dit platform kunnen bewoners meepraten/mening geven/stemmen over bepaalde onderwerpen die leven in de stad. Dit nieuwe instrument is al ingezet om mening van bewoners op te halen in het kader van: 'bomen in Schalkwijk', 'Haarlem parkeert' en 'leefbaarheid en initiatievenbudget'. Dit instrument is geschikt om verschillende veiligheidsthema's te peilen onder bewoners en wordt hiervoor ingezet door bewoners een rangorde te laten aanbrengen in veiligheidsproblemen waarop geprioriteerd zou moeten worden. Bij elk thema wordt helder verwoord wat hierin de rol is van de gemeente/politie. Dit is wenselijk om de verwachtingen van bewoners eenduidig te laten zijn. Daarnaast wordt het platform ingezet om in contact te komen met bewoners om in gesprek te gaan over de veiligheidsthema's. Hiertoe wordt de vraag opgenomen of men bereid is om verder te praten in een wijkgesprek. De bewoners die hebben aangegeven mee te willen praten, worden uitgenodigd bij het gesprek zoals hieronder is voorgesteld.

Loting: bewoners worden benaderd op basis van een representatieve steekproef uit het bevolkingsregister. Deelnemende bewoners krijgen hier een kleine vergoeding voor. De kracht van dit middel is dat dit de kans biedt om ook met mensen in gesprek te gaan die niet van nature aanmelden voor dergelijke initiatieven. Dit middel is ook ingezet bij 'bomen in Schalkwijk' en 'Haarlem parkeert'. Voor de te benaderen bewoners wordt een brochure gemaakt, waarin uitleg wordt gegeven over het doel en de kaders van de gesprekken.

Met bewoners uit de Loting en zij die zich hiervoor hebben opgegeven vanuit het Digitaal Participatieplatform, worden gesprekken georganiseerd. Onderwerp van gesprek zijn de prioriteiten die zijn benoemd op het Digitaal Participatieplatform en eventuele aanvullende prioriteiten. De input en prioritering worden meegenomen bij de opstelling van het volgende Actieprogramma Integrale Veiligheid en Handhaving.

2. Eens per vier jaar deelname aan uitgebreide Veiligheidsmonitor

Jaarlijks voert het CBS de Veiligheidsmonitor uit in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Standaard wordt per gemeente een beperkte steekproef genomen. De resultaten worden op hoofdlijnen en gemeentebreed bekend gemaakt. In 2016 heeft Haarlem voor het eerst meegedaan aan de uitgebreide (betaalde) versie van het onderzoek. Daarbij is de steekproef veel groter (2000 Haarlemmers) en worden de resultaten van de veiligheidsgevoelens op wijkniveau beschikbaar gesteld. Het voorstel is om elke vier jaar mee te doen aan de uitgebreide versie van de Veiligheidsmonitor. De uitkomsten hiervan dienen als input voor het Integraal Veiligheids- en Handhavingsbeleid dat elke vier jaar wordt vastgesteld.

3. Bijeenkomst met raad en bewoners over veiligheidsbeleving

Vorig jaar is een toezegging gedaan aan de Commissie Bestuur over het organiseren van een miniconferentie over het thema subjectieve veiligheid. Deze conferentie wordt georganiseerd in het najaar en heeft tot doel om de kennis op dit thema te vergroten en daarnaast om ideeën en voorstellen te genereren om het veiligheidsgevoel van bewoners te vergroten/beïnvloeden. Het voorstel was om dit in Schalkwijk te doen, maar het voorstel is om dit te organiseren voor heel Haarlem, omdat uit de Veiligheidsmonitor naar voren is gekomen dat dit in meerdere wijken aandacht verdient. Voor de conferentie worden raadsleden, deelnemers Digitaal Participatieplatform en de loting, wijkraden en andere belanghebbenden uitgenodigd. Een expert wordt gevraagd om de deelnemers mee te nemen in de verschillende aspecten van subjectieve veiligheid ter vergroting van de kennis en ter inspiratie voor nieuwe initiatieven of ter versterking ervan. Daarna worden voorstellen of ideeën verder uitgewerkt.

Communicatiestrategie

Om het participatieplatform, en daarmee deze mogelijkheid tot invloed uit te oefenen op de wijkprioriteiten, te promoten wordt een communicatieplan opgesteld. Hierin wordt opgenomen wanneer welke communicatiemiddelen zoals website, Facebook, Twitter, BuurtWhatsApp-groepen (indien mogelijk) en huis-aan-huis brief worden ingezet. Hierin wordt de link naar het platform vermeld. Daarnaast kunnen de reeds bestaande (overleg) structuren worden gebruikt voor communicatie zoals bijv. wijkraden.

Haarlem

5

Kosten en globale planning

Voorliggend voorstel sluit aan bij de Haarlemse werkwijze en kan worden georganiseerd met bestaande capaciteit. Om dit zo efficiënt mogelijk te doen, wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande en goedwerkende initiatieven. Deelname aan de uitgebreide Landelijke Veiligheidsmonitor kost 20.000 euro (1 x per 4 jaar). De kosten kunnen worden gedekt uit het Actieprogramma Veiligheid en Handhaving.

In september wordt de mening van bewoners gepeild middels het Digitaal Participatieplatform. De miniconferentie subjectieve veiligheid wordt georganiseerd in de Week van de Veiligheid (9 t/m 15 oktober 2017).

Met vriendelijke groet,

Drs. J. Wienen